

Felelős szerkesztő:

Dr.
SALACZ ELEMÉRSzerkesztőség:
I. ker. BELICZEY-U.
9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 120 k.

Negyedévre 30 k.

Egyes szám 2 k.

Kiadóhivatal:

I. K. BELICZEY

UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

A buza.

Hirdetni mindig hirdettük, hogy hazánk elsősorban agrárállam, de ez a gondolat már hosszú idők óta mind jobban kiszorult tudatunk előteréből, mindkevesebb feszítőerővel érvényesült politikai gondolkodásunkban és még kevesebb elevenséggel hatotta át politikai cselekvésünket. A múlt évtizedek politikája napról-napra jobban eltávolodott a falutól, napról-napra kevesebbet tett a falusi lakosság gazdasági, kulturális és szociális fejlesztéseért és a mezőgazdaság megerősítéseért. Csak így érthető, hogy míg ipari technikánk rövid néhány évtizednyi erőfeszítés után elérte, sőt egyik másik termelési ágban meg is haladta az átlagos európai színvonalat, addig mezőgazdaságunk a nyugateurópai, különösen pedig a német gazdasághoz viszonyítva, szervezetében és színvonalában visszamaradt.

Ma aztán mindenki tisztában van a mezőgazdaság centrális fontosságával, mindenki a maga testén tapasztalta, hogy ez itt minden existencia bázisa és senki sem vonhatja kétségbe többé, hogy ezen a ponton kell kezdeni az összeomlott állam és a megnyomorított nemzet regenerálását. A buza ma minden életlehetőségünk forrása. A magyar mezők buzája kell, hogy pótolja elvesztett hegyeink aranyát, sóját, érceit, elharácsoltságot, erdeink fáját. A buza jelenti becses meggyógyulásunkat, a polgári békét, a munka lehetőségeit, művelődésünk fölvirágzását.

Ha tudunk annyi buzát termelni, hogy itthoni szükségletünket kielégíthetjük és ezen felül arra is marad, hogy a külfölddel más szükségleti dolgokat cseréljünk érte, akkor meg tudunk állni a lábunkon, megfogjuk találni helyünket a világban, erősíteni tudjuk kül- és belpolitikai pozíciónkat, — szóval, akkor van reményünk a derűtöbb jövőre. És akkor főn tudjuk tartani iparunkat és kereskedelmünket, sőt fejleszteni is tudjuk. Bármennyire értékeik a többi termelési ágak fontosságát és érdekeik jogosságát, senki sem vonhatja meg a mezőgazdaságtól az elsőség jogát.

A külügyminiszter a megszállott területek kiürítéséről.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter kijelentette, hogy az ideiglenesen megszállott területeken a kiürítés előkészületei megtették és rövidesen a kiürítés meg fog történni.

Megszavazták a munkásbiztosítási bíráskodás reformját.

A magyar munkásságot nemzeti alapra kell vezetni.

A nemzetgyűlés általánosságban elfogadta a munkásbiztosítási bíráskodás reformjáról szóló törvényjavaslatot és ezzel a szociálpolitikai alkotások sorát megtette az első lépést. Az egész vita anyagából megállapították, hogy kevés javaslat találkozott olyan osztatlan elismeréssel, mint Bernolák népjóléti miniszter javaslata.

A legkülönbözőbb pártállású szónokok felszólalásaiban egyhanguan méltatták azt az erős szociálpolitikai érzéket, amely a javaslat minden szakaszát áthajtja, s e mellett nem esik a túlzások ama hibájába, amit a multak tapasztalatainak okulva, a szociális alkotások terén feltétlenül el kell kerülni. Nem felejtkeznek meg ugyanis a reformok életbe léptetésénél a keresztyén és nemzeti politika követelményeiről, hanem a korszerűségnek megfelelően már e törvényjavaslat rendelkezéseivel is megmutatja a helyes utat a jövőben a hazai magyar munkásság számára. Mára a vita tárgyilagos, szakszerű volt és mondhatni mindvégig magas színvonalon mozgott. Az indulatokat mintha kikapcsolták volna ennél a kérdésnél, hogy a türelem és a megértés jegyében példát mutassanak mindazok számára, akik a munkásság ügyével foglalkoznak, s egyben magát a munkásságot rávezessék a nemzetgyűlés érületének megismerésére.

Párbeszéd.

Rendes választmányi ülés A szarvasi kisgazdák és földmívesek pártköreinek választmánya f. hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor rendes havi ülés tart. Délután a képviselő részvételével a szokásos pártértekezlet.

Hegedűs a földvagyon váltásáról.

Hegedűs Loránt pénzügyminiszter a következőket mondotta:

— A nemzetgyűlésen indítványozni fogom, hogy a pénzügyi bizottság, amely az ingatlan vagyonváltásjavaslatot tárgyalja, egészítse ki magát a földművelésügyi bizottsággal. Ez az együttes bizottság július 10-ére elkészülhet a javaslat tárgyalásával, július 20-ig megszavazhatja a nemzetgyűlés is és akkor kezdődik a nemzetgyűlés szünete.

— A gazdák kívánságához mérten hajlandó vagyok beleegyezni abba, hogy egy holdon aluli föld, továbbá két ló és egy tehén után ne fizessen vagyon váltás a gazda éppúgy, mint a felesbérlet, de a bérlőnek fizetnie kell, mert az egész vagyona állapotban fekszik. Ami a holdankint kivetendő 30 mázsa buzát illeti, elismerem, hogy ezen változtatni kell. A kataszteri tiszta jövedelem egy koronája után 10 kilót fogok kérni, tehát ha figyelembe vesszük, hogy a kataszteri tiszta jövedelem holdankint átlag 10 korona, egy mázsa esik holdankint. A gazdák kívánságára beleegyeztem abba is, hogy azok, akik front szolgáltatást teljesítettek, kedvezményben részesüljenek és figyelembe veszem a Tiszántul a tonán megszállás alatt okozott károkat is. A hadikölcsönkötvények értékük fele erejéig beszámíttatom.

Beruházási járulékot szednek.

Bélyeget csak 2 korona értékben lehet vásárolni s az ára 2 korona 20 fillér. — A távirat és telefon után 1—3 kor. az illeték.

Annak a nagyszabású beruházási akciónak a biztosítására, amely a postánál megindult, a posta beruházási járulékot szed.

A postaszolgáltatás igényevételénél a beruházási járulék, amelyet a bélyeg és érték-cikkek (levelezőlap, utalvány, szállítólevél stb.) vásárlásánál kell leróni, a névértéknek tíz százaléka. Tekintettel az aprópénzhiányra, nem lehet két korona névértéknél kevesebb bélyeget venni. Ha valaki két korona ára bélyeget vásárol, két korona husz fillért fizet. Bélyeget különben mindenkor csak két koronáért, vagy a két korona többszöröséért négy, hat, nyolc stb. koronáért lehet venni. Ez a rendelet csak ideiglenes intézkedés és addig marad érvényben, amíg a pénzügyi kormányzat apró pénzről nem gondoskodik.

A levél díja továbbra is egy korona és a postai küldeményekre csak a tarifális díjtételeket kell felragasztani.

— A táviratnál a beruházási járulék minden feladott egység, azaz minden tíz szó után közönséges táviratoknál egy, sürgősek-nél pedig három korona. Távbeszélgetésnél minden három perces beszélgetés után a távolsági zónának megfelelően egy, kettő vagy három korona a távbeszélő járulék, sürgős beszélgetésnél ennek az összegnek a háromszorososa. A telefontól azonban csak a távolsági beszélgetésekre vonatkozik a beruházási járulék, mert a helyi hálózatban egyszersmindenkori hozzájárulásként az ismeretes kényszerkölcsönt szedi a posta. Telefon előfizetőknek az évi hozzájárulása a mostani előfizetési díj tíz százaléka, azaz vidéken 120, illetve 60 korona. Ez a járulék pénzünk javulásával arányosan csökkenni fog.

— **Elkűvő.** Özv. Csasztyan Györgynek, lapunk nyomdája tulajdonosának leányát, Annuskát f. hó 3-án vezette oltárhoz dr. Salacz Elemér ügyvéd, lapunk felelős szerkesztője. Násznagyok voltak: a menyasszony részéről Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselő, a vőlegény részéről Tolnay Antal, az öcsödi kisgazdapárt elnöke. Az esküvőn a társadalom minden osztályából nagyszámú közönség vett részt. A szarvasi kisgazda és földmívespárt Gulyás Pál elnök és Tóth László társelnök, a szarvasi hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva egyesülete pedig Páll Lajos ügyvezető és Weber István pénztárnok vezetése alatt küldöttségileg képviseltette magát. Az egyházi szertartás végeztével a fiatal párhoz Fétzer József plébános a tőle megszokott magasszárnyalású, mély járatu gondolatokkal telt beszédet intézett.

— **A termés.** Buzában 11.403.453, rozsban 4.807.039 métermázsa termés várható.

— **Kormányrendelet a munkabérekéről.** A kormány az OMGE fölterjesztésére a munkabérek szabályozására befolyást kíván gyakorolni. E célból kiadta

1420—1921. számú rendeletét, melynek értelmében a vármegye alispánja, városok polgármestere a kormányrendelet által kiszabott irányár szem előtt tartásával állapítja meg a helyi viszonyok szerint a munkabéreket, a melyeknél többet mezőgazdasági munkásnak kérni nem lehet s ha ezt teszi, vagy azért az árért munkát vállalni nem akar, úgy joga van a hatóságnak a gazda kívánságára az illető munkába állítani vagy ismétlődő esetben őt kihágásért megbüntetni. A kormányrendelet szerint a nap keltétől nap lementig terjedő időre férfi napszámosságnak napi 55 korona, nőnek 30 korona, gyermek és leány napszám 20 korona. Ez a napszám az irányár. Az alispán (a polgármester) a helyi állapot mérlegelése szerint ezt némileg emelheti, de le is szállíthatja.

— **A lebélyegzésékor levont összegek visszafizetése.** A magyar államadósságokról és az azokat terhelő vagyonszállásról szóló törvény felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az ezer koronát meg nem haladó összegű pénztári elismervényeket visszafizethesse vagy összegüket a tulajdonos netán hátralékos köztartozásai törlesztésére felhasználhassák. A pénzügyminiszteriumban most folynak a tárgyalások annak megállapítása iránt, hogy ezeknek az elismervényeknek a beváltása mely hatóságok és intézetek útján s mily módon bonyolítottassék le. Ezért addig is, amíg az erre vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet közzé nem tétetik, az érdekelteket ez utón is tájékoztatja a pénzügyminiszterium, hogy pénztári elismervényeiket gondosan őrizzék meg és azokat ne terjesszék be idő előtt semmiféle hatósághoz, mert ez által önmaguknak késedelmet és a mellett a hatóságoknak is sok felesleges munkát okoznának.

— **Csodás találmány.** Nemkevesebbről, mint arról van szó, hogy ezután nem fog kelleni tüzelőanyag, illetve, hogy azt nem a szén és fa fogja szolgáltatni, hanem a légköri elektromosság. A „Szentesi Kisgazda” című ujság ugyanis arról ad hírt, hogy egy szentesi születésű feltalálónak sikerült egy olyan eszközt feltalálnia, amelynek használatával a levegőből nyert elektromossággal fűteni, világítani, gépet hajtani lehet bármiféle más eddigi tüzelőszer használata nélkül, ami ha igaz, megvalósul egy régi álom: a télire eltett meleg. A találmányról szóló hír szerint a feltaláló eddig találmányát 22 államban szabadalmaztatta és e hó 15-én Szentesen azzal főpróbát fog tartani. Csak azután a főpróbán meg ne bukjon a darab.

— **A közlélemezési- s a kisgazdaügyi miniszterium megszűnése.** Az 1921. évi XXIII. törvénycikk értelmében a közlélemezési s a kisgazdaügyi miniszteriumok megszűntek.

— **Készülnek a magyar vaspénzek.** A Máv. gépgyárában a vaspénzek verését megkezdték. Naponta 46.000 K értékű 2, 10 és 20 fillérest vernek.

— **Törvényszéki ítélet.** A gyulai törvényszék Bátor Pál szarvasi lakost halált okozó súlyos testi sértésért 7 évi börtönrre ítélte.

— **Bojkott a „nagyásd” szó ellen.** Egerből írják: A mátravidéki uriaszonyok elhatározták, hogy a jövőben kiküszöbölik a magyarul, Pestről származó „nagyásd” megszólítást és feltámasztják a régi magyar asszonyom, nemzetes asszony, tekintetes asszony címzést. A vidéki társadalom nagy lelkesedéssel csatlakozik a mozgalomhoz.

— **73.882 menekült magyar család van.** A legújabb kimutatás szerint Keletmagyarországról 34.687, a Felvidékről 22.897, Délről 21.298 család menekült el, de e számban nincsenek benne azok, akik az utolsó két hét alatt hagyták el otthonukat. A szomorú adatokat, melyek minden panasznál kiáltóbban beszélnek, az Országos Menekültügyi Hivatal állította össze.

— **Segély a honvédözvegyek és árvák részére.** Wolfner Gyula és Társa cég által létesített alapítvány kamataiból

több hivatásos honvédtisztnek özvegyét és árváját fogják segélyezni, a segélyeket a henvédelmi miniszter adományozza, összegük hatszázöt-ezerkétszáz koronáig terjed. A folyamodványokat augusztus 10-ig az illetékes katonai nyilvántartó hatóság útján kell felterjeszteni a honvédelmi miniszterhez.

— **Békésmegye statisztikája.** Az országos statisztikai hivatal most tette közzé a múlt év második felének népmozgalmi statisztikáját. Ebben Békésmegyére vonatkozólag a következő érdekes adatok állanak:

Házasság kötött a megyében 1921. második felében	1650
Születés volt	3845
Halva született	127
Elhalt 1 éven aluli	706
„ 1—7 évig	935
„ 7 éven felüli	1402
Népszaporodás	1509

— **Az új pénz.** A képviselő ur leutazik a választói közé s megkérdi a lelkeket, nem volna-e valami kívánságuk? Majd elgazitja odafent, ha visszatért Budapestre.

— **De volna!** — lép elő az egyik magyar. — Merhoggy gyanus az új pénz, akit a Hegedüs nyomatott...

— **Miért volna gyanus?** — csodálkozik a képviselő.

— **Merhoggy nem megfelelő, vagyis rossz, tehát nem irvinyes — és egy százkoronást tart oda a képviselő ur orra alá.** — Merhoggy a váltónál is három aláírás a gilyt, erre pedig csak egy van eszközölve. Hát ez az! — s tenyerével rácsap a bankóra. — **Oszt az az egy aláírás is kilyt származik?**

— **Korányi volt minisztertől,** — akadozik a képviselő.

— **Hát ez az!** — nevet fel kárörvendve a magyar. — Mer aki vót, az nem számít, mivel nem felel érette, itt a slamasztika!

A képviselő komolyan sarokbaszorul, de a magyar csak most vágja ki a slágeret. Rámutat a százkoronásra:

— **Mer ki légyen rajta ez a görbeorru ember?**

— **Hát Mátyás király, kedves barátom!** Mátyás, az igazságos!

A magyar erre egy ezerkoronást vág ki a képviselő elé:

— **Hát emitt meg ki légyen ez a zsidóformájú szakállas egyéniség?**

— **Nem zsidó az, kedves barátom,** — mentegetődzik a képviselő ur, — hanem Szent István, a magyarok első királya!

— **Hát ez az!** — rikkant fel diadallal a magyar — **Vót király ez is, vót király az is, vótira pedig a zsidó se ad, mert aki vót, az nem szavatol!** Hát itt van a kulya elásva, kérem...

— **Családirtó örült.** Székesfehérvárról írják: Német István csókakói lakos, a ki a háborúból rokkantként került haza, s a ki már hosszabb ideje szenved elmezavarban, családjával rémséges dolgokat követett el. Hirtelen rohamában husz éves alvó fiát bal-tával fejbesujtotta. A fiu rögtön eszméletét veszítette. Felesége a zajra felriadt álmából s látva a történeteket, menekülni akart. Német azonban az ajtót előre eltorlaszolta, majd feleségének rontott s őt is leterítette. Ezután hét éves Magda nevű leánya fejére mért halálos csapást, ezenkívül még borotvával is eivágtá a leányka nyakát. Végül Boriska nevű hat éves leánya ellen fordult, annak fejére is hatalmas ütéseket mért, de a kis leánynak súlyos sérülése ellenére is volt még annyi ereje, hogy a szomszédokat fel-lármázza. Sikerült is hamarosan lefegyverezni az ekkor már dühöngő ördögöt. A családtagok sérülése életveszedelmes.

— **Rendület a kisipar támogatásáról.** A hivatalos lap közli a kereskedelemügyi miniszter rendeletét, amelyben a miniszter utasítja a különböző hatóságokat, hogy ipari beszerzéseiknél és ipari munkálataiknak kiadásánál a kis (kézmű) iparosokat és azok szöveteiket lehetőleg közvetlenül részesítsék megrendelésekben. Ez a rendelkezés még az esetben is végrehajtandó, ha annak alkalmazása a legolcsóbb ajánlatot hat százalékkal meg nem haladó anyagi áldozattal is járna.

— **Ezres bankók a kecske gyomrában.** Bebő Károly gyári munkás már régebben egy kecskét vett magának, hogy a mai nehéz időkben legalább kecsketejhez jusson családjával együtt. A kecske viszonozta is a beléje helyezett bizalmat és a ráfordított gondozást s adta ingyen a jó tejet, de csak alkalomra várt, hogy a tej árát behajtsa gazdáján. Ez az alkalom nem soká késett. A napokban ugyanis Bebő Károly ugyanakkor vitte haza mult havi fizetését, amikor a neki járó szentet is haza hozta. A máv. munkástelepen levő lakásához érve, a nagy meleg miatt levetette és a kerítésre akasztotta kabátját s ingujjban hordta be a szentet. A kertben legelésző kecske meglátta a kabátot, lerángatta a kerítésről és addig kotorázott a zsebében, míg meg nem találta a benne levő 3200 koronát. Mikor észrevették a háládallan jószág csalafintaságát, már az utolsó ezrest ropogtatta szájában.

— **Pellagra az Alföldön.** A pellagra nevű borzalmas bőrbetegség, amely rendszeren a legszűkebb, legszegényebb és az állandó nyomorban tengődő néposztályokat sújtja, Magyarországon eddig ismeretlen volt. Oláhország volt eddig a betegség főfészke, ahol a rosszul táplált lakosság, a faluk nincstelenjei együtt élnek télen nyáron át barmaikkal. A betegség jellemző tünetei: a nyakon jelentkező bőrlöb, majd a gyomor és bélrendszer zavarai; a beteg járása ingadozó lesz, elméje elborul s végre belepusztul a borzasztó nyavalyába. Magyarországon senki sem emlékszik rá, hogy az Alföldön ez a betegség előfordult volna. Az idén tüntek fel Szeged vidékén ilyen betegek s a hatóságok mindent megtesznek a betegség terjedésének megakadályozására.

— **Három havi próbaházasság Oroszországban.** Az orosz szovjet kormány végleg rendezte a házasságkötés módját. Eszerint az esküvő után három hónapra válik véglegessé a házasság, addig csak próbaházasság. A véglegesen érvényes házasságot az első két évben minden formáság nélkül fel lehet bontani, elegendő hozzá a házastársak valamelyikének egyszerű bejelentése.

— **Az amerikai népszámlálás eredménye.** Az Egyesült-Államokban történt legutolsó népszámlálás szerint Amerikában a fehérek száma 94.822.431, a négereké 10.463.013, az indiánoké 242.959, a japánoké 111.023, másfajta népeké összesen 9485. Amint az adatokból látjuk, Amerika őslakóinak, az indiánoknak száma alig éri már el az egyetted milliót, ugyanakkor, a mikor a bevándorlottak száma már a százmilliót is jóval meghaladja.

— **Szemelvények bukaresti lapokból.** A bukaresti „Dimineata” június 16-iki száma közli:

— **(Nálunk minden rothadt.)** Egy kisen-nevi lap vészjelt adott, hogy Besszarábiában a vasutak talpfái elrothadtak s a kormány nem intézkedik, hogy kicserélje őket. Legyenek nyugodtak a besszarábiaiak. Náluk csak a talpfák-rothadtak, nálunk minden rothadt.

A „Luptatorul” június 22-iki száma közli:

— **(Kétféle mérték.)** Két gentleman, olyanok, akik a főváros legelőkelőbb klubjait látogatják, igen élénk társalgást kezdtek egy központi utca sarkán. Emelt hangon cimezgettek egymást:

— **Közönséges kitarott!**

— **Csaló, hamisító! stb.**

Megjelent egy rendőr: **Uraim, nem szép, ha ilyen nagy urak...**

A gentlemanek abban a percben fegyverszünetet kötöttek s a szegény rendőr hátának estek neki botjukkal, hogy megtorolják azt a szemtelenséget, hogy a nagy urak dolgába ütötte az orrát.

Egy negyedóra múlva ugyanazon a sarkon két hordár kezdett hasonló társalgást:

— **Te gyalázatos! Cipőt tudsz venni magadnak, de az anyádat nem hozatod ki a kórházból!**

— **Eltakarodj, mert felpofozlak!**

— **Ebben a percben beavatkozott két rendőr s minden előzetes figyelmeztetés nélkül csatlogott hagyományos botjuk a vitákozók fején,**

A hordárok nyakukba szedték a lábukat, s nem volt idejük rá, hogy megbéküljenek, mint a nagyurak.

A „Dimineata“ közli június 20-án:

— (Mi van eltussolás alatt?) A Hadirokkantak, Árvák és Özvegyek Társaságának szabálytalanságai.

A közéletmezési csalások

Egy fiatal leány meggyilkolása Besszarábiában, akin előbb erőszakot követett el egy hadnagy

A sepsiszentgyörgyi leányinternátusban elkövetett erkölcsellenkedés.

A constanzi közéletmezési raktár leégése.

A brailai és buzeui hadbiztonság csalásai.

— **Megérkezett a négylábu kacsa.**

A természet időnkint megismélti legendás csodáit és úgy látszik, az idei nyár sem mulhatott el anélkül, hogy az ország faunája ne szaporodjék meg valami csodalénnyel. Ezúttal kacsa alakjában jelentkezett a miráculum. Gyöngyösön, mint nekünk jelentik két héttel ezelőtt négy lábu kacsa bujt ki a tojásból Kiss Ferencné baromfi udvarában. A különös állatnak két lába a rendes helyén van, a másik kettő valamivel hátrább, egy kis huskinövésből bujik elő, de teljesen ép és normális, csak épen járásra nem alkalmas, mert nem ér le a földre. A négylábu kacsa teljesen ép és egészséges, vidáman élvezi az életet immár két hét óta, a gyöngyösiek pedig most seregestül járnak Kiss Ferencné portájára, hogy megnézzék a nagy csodát.

Megkezdtek a vagyonválság bizottsági tárgyalását.

Hegedüs bejelentette, hogy lényeges engedményeket tesz. A földválság kezdő kulcsa holdankint nem lesz több egy mázsa buzánál. A frontviselték 30 holdig kétharmad válságot fizetnek. Párközi bizottság dönt a földbirtok és felszerelési válság kulcsáról.

A szentesiekkel megállapodott Hegedüs, hogy 2 ló és 1 tehén válságmentes lesz; hogy aki 2 évig a fronton volt, 30 hold földig $\frac{2}{3}$ válságot fizet; hogy a román károkat szenvedett gazdák, amennyiben kárukat helyrehozzák, ezen vagyonuk után válságot nem fizetnek, hogy a földbirtokválságot holdanként 1 mázsa buzánál nagyobbra nem veszi.

Egyház. Iskola.

* **Ipariskolai jutalmak.** Az iparos és kereskedőtanonc iskola jutalmaira ez évben adakoztak: Csizmadia szakosztály 300 kor., Vallás és közokt. min. 200 kor., Szarvas község, Szarvasi Takarékpénztár, Békésszentandrás Takarékpénztár, Szarvasi Ipartestület, Cipésszakosztály 100—100 kor. Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezete 60 kor., Hangya szövetkezet, Szarvasi Hitelbank 50—50 kor., Bányász János, Podani János, Vitális János 40—40 kor., ifj. Kovácsik Károly, Holéczyné, Medvegy György 30—30 kor., Silberstein Fülöp, Dr. Belopotoczky György, Deutsch Armin, Gross Sándorné, Bárány Béla, Stern Miksa, Ungár Jónás, Garay Pál, Kallus Soma, Grajczár István, Tákos Lajos, 20—20 kor., Berkovics és N. N. 10—10 kor. Összesen 1610 kor. Ezen összegből 65 tanonc kapott jutalmat. A szíves adakozóknak, az ipariskolai felügyelő bizottság nevében ezúton is köszönetét nyilvánítja Molnár János iparisk. igazgató.

* **Az iparostanoncok vallásoktatása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére az iparostanonc iskolák tanrendjébe, mint új heti oktatás órát, beillesztik a vallásoktatást. A hitoktatás a többi tárgyakkal hasonló elbírálás alá esik s az ezen tárgyból nyert érdemjegyek a tanoncok bizonyítványaihoz is bevezetendők, az óramulasztás pedig kihágásnak minősültek.

Csonka Magyarország nem ország, Egész Magyarország Magyarország.

Ipar. kereskedelem.

Az új ipartörvényjavaslat.

Képesített, engedélyezett és szabad ipar.

A nemzetgyűlés elé a kereskedelemügyi miniszter benyújtotta az ipartörvény módosításáról szóló javaslatot, amely 135 paragrafust tartalmaz. A törvény szerint ezentúl a következő iparok lesznek:

képesítéshez kötött iparok, engedélyhez kötött iparok és szabad iparok.

A törvény kimondja, hogy Magyarországon minden önjogi egyén, aki a megállapított feltételeknek meg felel, bármely ipart és kereskedést bárhol önállóan gyakorolhat.

Jogi személyek, részvénytársaságok, szövetkezetek nem üzhetnek képesítéshez kötött ipart. Nem vonatkozik azonban ez a korlátozás az iparosok által alapított ipari termelő szövetkezetekre, továbbá államokra és községekre és a fogyasztási szövetkezetekre, amelyek vendéglői ipart üzemeltető alkalmazásával gyakorolhatnak. A jogi személyek állam és más közületek természetesen üzemeltetőt kötelesek alkalmazni.

Közkereseti és betéti társaságok képesítéshez, vagy engedélyhez kötött ipart csak akkor üzhetnek, hogyha önálló ipar üzésére alkalmas személy vezeti az ipari üzemet. Aki az országból, vagy a községből ki vannak tiltva, semmiféle ipart sem üzhetnek sem személyesen, sem üzemeltető útján.

Az iparos halála után az ipari üzemet törvényes, törvényesített, vagy örökbefogadott utódai gyakorolhatják és a házastárs is. Más örökösnek új iparengedélyre van szüksége.

Képesítéshez hetvenhat iparág van kötve. Ezeket csak olyan egyének üzhetik, akik igazolják azt, hogy erre kellőképpen képesítve vannak. Az iparok közül a legfontosabbak: az ékszerésziparosok, asztalosok, bádogosok, borhélyok, cipészek, csizmadiák, cukrászok, fényképészek, férfiszabók, kádárok és kalaposok, kárpitások, kazánkovácsok, könyvkötők, lakatosok, manikűrösök, kozmetikusok, mázólok, mészárosok, hentesek, molnások, műszerészek, szobrászok, a sokszorosító ipar, kő- és könyvnyomtatás, tömöntés stb. munkásai, iparosai, takácsok, timárok, üvegesek, vas- és fémesztérgályosok stb.

Engedély alapján gyakorolhatják a képesítéssel bíró iparosok a következő iparágakat: vendéglős és kávéipart, a mesterséges ásványvizek, gyógyszerek, mérgek készítésével foglalkozó ipart, drogéria- és gyógyszeripart, fogtechnikusságot, kéményseprőipart, mindennemű gáz-, világítási és vizellátást, szerelést és javítást, villamosáramu szerelést, robbantószerkek készítését, az azzal való kereskedést és fehérneműtisztítást.

A képesítést segédlevéllel, vagy munkakönyvvel kell igazolni.

A miniszter a képesítés igazolása tekintetében könnyítéseket állapíthat meg a hadirokkantak, hadifoglyok és hadiözvegyeknek, az ellenforralomban elhaltak özvegyeinek, közszolgálati alkalmazottaknak, hivatásos katonáknak és olyan egyéneknek, akik a középiskola, vagy a polgári iskola négy alsó osztályát elvégezték.

Engedélyhez köt a miniszter 28 iparág üzését. Ezek közé tartoznak: beraktározó vállalatok, csatornatisztítást, gépkocsival való ipar és fuvarozást, iparszerű áru fuvarozást, foglalkozást közvetítő irodák, fuvarleveleket felülvizsgáló irodák, hirdetések szerzése, hiteltelők és adósok közötti egyezség közvetítése, hiteltudósító irodák, kávémérés, korcsma, küldöncvállalatok, pénzkölcsön közvetítése, tejcsarnokok és bármilyen őrző vállalatok.

Az ipartüzési jog elvonható és megszüntethető büntetőbírói ítélet alapján, vagy ha beigazolódik, hogy az illető mesterségében veszedelmes.

A törvény intézkedik még a tanoncokról és azok iskoláztatásáról is.

Közgazdaság.

A száj- és körömfájás új gyógyszere.

A száj- és körömfájás ragadós járványa újra kezd pusztítani állatállományunk között. Most egy rendkívül eredményes gyógymódról és gyógyszeréről írunk a lapok, mely gyakorlatban egy uradalomban lett kipróbálva és eredménye a legkitűnőbb. Grohmann Károly állította össze ezt a szert, ő próbálta ki s közölte eredményeit.

Eszerint, ha a vidéken föllép a száj- és körömfájás, úgy a következő szert kell használni: 5 liter víz, 4 deka kékkő, 8 deka erős borecel, 15 deka kreolin (patikában kapható) és 4 deka mész. Ezt a szert alaposan össze kell keverni s bele tilott kender mártani, mellyel aztán a nagy állatok fényszáját, szájuk belső felületét és a nyelvüket is bekenjük. A körömök közé ugyanazon oldatba mártott kender kell huzni s azt rajta hagyni. A borjunak ez a szer erős, ezt tehát fel kell higitani aszerint, amint a borju erősebb vagy gyöngébb 7—75 százalék vízzel.

Ezt az eljárást az első 3—4 napon naponta kétszer kell ismételni, később csak egyszer. A beteg állat ugyanigy kezelendő, mint az egészséges. E kipróbált mód szerint a fertőzött vidéken egy olyan istállóban hol 58 tehén volt, 27 egyáltalán nem betegedett meg, míg a többinél olyan enyhe volt a betegség lefolyása, hogy az állatok állandóan ettek, tehát le nem fogytak. Hogy azonban a fertőzést megakadályozzuk, igen fontos, hogy az istálló ajtajához öt százalékos kreolinba mártott zsákdarabot tegyünk, melyre mindenkinek rá kelljen lépni, akár kimegy, akár bejön. A járóhelyet pedig mézstejjel kell felöntözni.

Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt szíveskedjenek megújítani, mert ha ezt nem tessék, a mai számtól a lap kézbesítését beszüntetjük.

Regénycsarnok.

A granadai rózsa.

Írta: Jean Rameau

(25)

V.

Sartilly Genovéa kisasszony tizenkilenc éves volt, afféle karcsu kis szőke, akinek buzavirágszínű szemeiben a jóság csillogott. Göndör haja, mintha aranyzománcot hintene homlokára. Valószínű, hogy a szobrászok nem vállalták volna modellnak, mert vonásaiban nem volt semmi klasszikus szabályosság. A szemek és a száj kissé nagyok voltak, a nyak nem eléggé hattyuformájú és az orrocsonkja valamivel merészebb az antik formánál. De mindez tele volt pezsgő étellel és annyi bájjal megáldva, hogy bátran kiállotta a versenyt a legszabályosabb és leghíresebb szépséggel. Vállai emlékeztettek a még kissé éretlen gyümölcsre és keble egyelőre még csak kellemes ígéret volt. De ha teste nem is fejlődött ki egészen, jelleme sem tett túl rajta. A bonlucqui kastély urnöje néha úgy viselkedett, mint egy kis suhanc és gondolkozása is oly gyermekesen merész volt, mind a fejlődő leánykéké.

De néha, mikor álmodozott a jövő felett, szép szemeiben mélyebb érzés csillogott és mintha tiszta ajkai mélabus panaszra akarnának nyitni. Genovéa árva volt. Édesatyja, egy nagyon kedves henylő uri ember, aki Bretagneban, Launion környékén született, élete javarészt regényes kalandokra pazarolta és negyven éves korában halt meg mint időellőtli aggyastyán. Anyja pedig egy

GUTTMANN LAJOS GÉPMŰHELYE

VOLT KARDOS ÉS GUTTMANN GÉPMŰHELY

Új és legmodernebb szerszámokkal a legjutányosabban készít:

Mindennemű vas és fémpari munkát.
Tömegcikk gyártását elvállalja.

Autogén hegesztés és vágás a legjutányosabban.
A cséplési idő alatt raktárról szállít mindennemű gépalkatrészt, csapokat, szelepeket, komplett dugattyút, gyűrűket, csapágyat, teljes vezérmű raktáron, dobkosár, gépszij, szelepek, stb.

Csapágyak kiöntése és esztergálása.

Az új gépekkel felszerelt műhelyben bér munkák is végezhetők.

Mindennemű lakatos munkák pontos és jutányos készítése!

3-26

Teljes kazán felszerelés!

Kazánkovács munkák a legjutányosabban és felelősséggel végezhetők!

Gépek átalakítása, teljes magánjáró öntvények raktáron.

Összes gép- és motor szerelési munkák!

Malmi munkák pontos, gyors és jutányos végzése!

Aratógéprések és mindennemű mezőgazdasági gépek javítása és készítése. Az őszi megnyíló mezőgazdasági gépraktárban kaphatók lesznek az összes mezőgazdasági gépek és eszközök, akék, vetőgépek, morzsolók, darálók, boronák, stb., melyek már most előjegyezhetők.

Elvállal gazdaságok és műhelyek berendezését.

Veszek és eladok mindennemű gépet!

szép spanyolnő Valladolid vidékéről, olyan családból származott, amelyben a mellbetegség öröklött baj volt és nagyon korán halt meg, miután végigszenvedte az elhagyott nő minden kinszenvedését

Mind ezek dacára Genovéva szülei nagyon boldog házasságban éltek — négy évig! Az aszszony szép volt, a férj pedig hűnek látszott. Ebben az időben született Genovéva, a ki nagyon hasonlított apjához. Egy napon az orvos Sartilly asszonyon a tüdőbetegség első jelenségeit vette észre és azt a tanácsot adta Sartilly urnak, hogy vigye el feleségét olyan tájra, a hol az éghajlat kevésbé hideg, mint Launion környékén. Sartilly ur rögtön eladta bretagnei birtokát és megvásárolta a bontucqui uradalmat. Az asszonynak megtetszett az élet Montségurban, de a férj unalmasnak találta és csak nagy ritkán időzött családjá körében.
Folyt. köv.

Egy gazdasági ponyva eladó. Cim a kiadóhivatalnál megtudható.

MINDEN JÓ

...ÜZLETEMBER...
a „SZARVASI UJSÁG”-BAN hirdeti!

..... Hirdetések felvételnek özv.
Csasztvan Györgyné könyvnyomdájában Belicey-ut 9. szám.

Eladó egy esztergapad, egy golyósprés, 15. HP. fekvő benzin motor, egy gyalugép, az összes gépek üzemben megtekinthetők Guttman Lajos gépműhelyben.
3-3

Egy ügyes fiú tanulónak
felvétetik Brachna Lajos cukrásznál.
3-3

60 ezer koronaért

szőlő, veteményes föld, gyümölcsös, egy szoba és konyhának is használható kamrából álló épülettel eladó. Megbízott: Dr. Salacz Elemér ügyvéd, I. ker. 48.

Egy erős fiú tanoncúl

felvétetik Szritka János mészáros és hentes tiszteiben.
1-2

Nagy János kondorosi lakos közli, hogy téglá és cseréparu gyártás már üzembe hozta és kapható nála Ia. fali téglá 1000 darabonként 2800 kor. Ia. közönséges égetett cserép 1000 darabonként 2400 kor. Kapható továbbá cement árukból: Fedél cserép, padozati téglá, különféle vájuk, ugyanint: csirke, szarvasmarha és sertések részére valók igen jutányos árban.
2-3

Darida Samu és György

kocsigyártók

SZARVASON, Deák Ferenc-u. 434.

Elvállalunk mindennemű igás kocsik, szekerek készítését és javítását, ugyszintén minden néven nevezendő féderes kocsik (hintók) készítését, átalakítását és javítását pontos kivitelben mérsékelt árért.
13-13

Jó házi koszt kapható

I. ker. 450. szám alatt.

2-2

Andrássy Dezső és Társa

építészeti vállalati és szállítási irodája
SZARVAS, I. KERÜLET 144. SZÁM.

VÁLLAL: épülettervezést és felépítést, háztartozást, épület átalakításokat, gyár és raktár építkezéseket.

SZÁLLIT: mészet, cementet, homokot, réglát, burkolólapokat, kavicsot, kátránypapírt, gipszet, épületfát, palát, fedélcserépet, tüzfát és szenet. Házat, telket keres vevői részére.

KERESKEDEÉS: Piac térről község házával szembe, Belicey-ut 115. sz. (volt Lusztig háza) helyeztetett át.
8-13

Szolid árak!

Üzlet átvétel!

Értesitem a t. c. közönséget, hogy Boross György fűszer üzletét

átvettem s ezt

árakkal dusan felszerelve

a saját nevem alatt tovább 1-3 folytatom.

Szives pártfogást kér

Demcsák Mihály.

Szolid árak!

F e h é r K e r e s z t d r o g é r i a

NAGYTRAFIK MELLETT, BELICEY-UTON.

Megérkeztek a t. közönség által régen nélkülözött különlegességek, u. m.: Kalodont, Odol, Nestlé gyermek táplisz, Beretvás pasztilla, kolozsvári Szent László szappan, Földes-féle Margit crém, szappan és puder, Vukovári szappan, Nagyenycdi crém és szappan, Angol fürdő szappan és a legkülönbözőbb illatszerek!

Kefe árak: Fog, haj, köröm, ruha és cipő kefék!
Fésűk: Bontó, sűrű, oldal és borbély fésűk!

Cséplőp tulajdonságok: igen fontos! Szigorú ellenőrzés miatt okvetlen egészítse ki mentőszekrény felszerelését vagy ha az egyáltalán nem volna, úgy azt legjutányosabban nálunk beszerezheti.
5-12

Házartási cikkek u. m.:

Ruhafesték, kékitő, gyümölcs befőzéshez szalicil és hólyagpapír, Cacao, csokoládé, tea, rum, likör és cognac, maláta, méz és krumpli cukorkák. Sósorszesz, gyomorszesz, Pohó, Lysoform, Kreolin, Benzin, Sósav, Tejoltó, Állattáppor, Baromfivész elleni szer, biztos hatású patkány, poloska, svábbogár és egér irtószerek.